

ضمیر

ضمیر منفصل:

مرفوعی:

هو، هما، هم، هی، هما، هن، انتّ، انتما، انتم، انتِ انتما، انتنّ، انا، نحن

منصوبی:

ایاه، ایاهما، ایاهم، ایاها، ایاهما، ایاهنّ، ایاک، ایاکما، ایاکم، ایاک، ایاکما، ایاکما،

ایاکن، ایای، ایانا

نکته:

ضمیر منفصل مرفوعی گاهی در موضع جر قرار می گیرد: انا کانتَ

و در بعضی از موارد در موضع نصب واقع می شود: ضربتک أنت

اقوال در مورد ضمیر منفصل منصوبی:

۱- "ایا" ضمیر است و لواحق (ه، هما و...) حروفی هستند که بیانگر

متکلم، مخاطب و غایب می باشند

۲- ابن مالک: لواحق مضاف الیه می باشند

۳- لواحق ضمیر می باشند و "ایاً" برای تمییز بین ضمیر متصل و منفصل است

نکته:

اصل در ضمیر اتصال است

موارد انفصال:

- ۱- عامل ضمیر موخر باشد: ایاک نعبد
- ۲- عامل ضمیر محذوف باشد: ایاک و الشر (إحذر تلاقیک و الشر)
- ۳- عامل ضمیر معنوی باشد: أنا قائم
- ۴- ضمیر محصور فیه باشد: ما ضربک إلا أنا
- ۵- صفتی به ضمیر نسبت داده شود که بر غیر من هی له جاری شده: زیدٌ عمرٌ ضاربه (هو)